

Ίστορικά - Έθνικά

■ 30ή Σεπτεμβρίου: Ήμερα Μνήμης τών Έθνικών Εϋεργετών

Ήλληνες Έθνικοί Εϋεργέτες* Προσωπικότητες πού στήριξαν τήν Ελλάδα

Η 30ή Σεπτεμβρίου, με Προεδρικό Διάταγμα, Φ.Ε.Κ. - 2.1.2007, έχει καθιερωθεί ως **Ήμερα Μνήμης τών Έθνικών Εϋεργετών**, με έκδηλώσεις, οι όποιες περιλαμβάνουν Δοξολογίες, καταθέσεις στεφάνων και Όμιλίες στην μνήμη πλουσίων Έλλήνων πού στήριξαν τήν Χώρα μας.

Αξίζει λοιπόν νά αναφερθοῦμε σέ κάποιους από τούς μεγαλύτερους Έθνικούς Εϋεργέτες τής Έλληνικής Ίστορίας.

* * *

● Γεώργιος Άβέρωφ (1815-1899)

Έλληνας επιχειρηματίας, ό όποιος εξελίχθηκε στόν μεγαλύτερο έμπορο τής Αιγύπτου. Άσχολήθηκε με τραπεζικές έργασίες, άγορά και εκμίσθωση κτημάτων, ένῶ παράλληλα με τά ποταμόπλοιά του έπαιξε σημαντικώτατο ρόλο στό έσωτερικό και

έξωτερικό έμπόριο τής Αιγύπτου.

Ή εϋεργετική του δράση έχει νά κάνει με δωρεές γιά φιλανθρωπίες, κοινωφελή έργα, τήν ίδρυση Γεωργικής Σχολής στην Λάρισα, τήν άνέγερση τής Στρατιωτικής Σχολής Εϋελπίδων, και πάνω από όλα τήν ναυπήγηση τής ναυαρχίδας τής νίκης στούς Βαλκανικούς Πολέμους: τού θωρηκτού «Άβέρωφ».

* * *

● Άποστόλης Άρσάκης (1792-1874)

Έλληνας Εϋεργέτης και Πολιτικός στην Ρουμανία, χώρα τής όποιάς διατέλεσε και Πρωθυπουργός.

Έγινε γνωστός για τις μεγάλες δωρεές του στην Φιλεκπαιδευτική Έταιρεία. Τò 1850 τò Διοικητικò Συμβούλιό της τòn ἀνακήρυξε Μεγάλο Εὐεργέτη καὶ ὀνόμασε τὰ σχολεῖα της «Ἀρσάκεια».

* * *

• Ἰωάννης Λεοντῆς (Βαρβάκης) (1745-1825)

Ἐθνικὸς Εὐεργέτης καὶ πλοιοκτῆτης ἀπὸ τὰ Ψαρά, πολέμησε στὸν ρωσοτουρκικὸ πόλεμο (1768-1774), ὡς κυβερνήτης πυρπολικοῦ, ἐνῶ συμμετείχε στὰ Ὀρλωφικά τὸ 1770. Μετὰ τὴν λήξη τοῦ πολέμου συνέχισε ὡς ἔμπορος καὶ πειρατής. Ἐπικηρύχθηκε ἀπὸ τοὺς Ὀθωμανοὺς καὶ κατέληξε στὴν Ρωσία, ὅπου κέρδισε τὴν εὐνοια τῆς Τσαρίνας Αἰκατερίνης καὶ δημιούργησε νέα περιουσία ἀπὸ τὸ ἐμπόριο τοῦ χαβιαριοῦ. Ἐξόπλισε ὁμογενεῖς ποὺ πολέμησαν μὲ τὸν Ἀλέξανδρο Ὑψηλάντη, ἐνῶ κατάφερε νὰ ἐξαγοράσει πολλοὺς Ἑλληνες αἰχμαλώτους. Μετὰ τὴν καταστροφὴ τῶν Ψαρῶν, τὸ 1824, ἦρθε στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ βοηθήσει τοὺς πρόσφυγες. Πέθανε στὸ λοιμοκαθαρτήριο τῆς Ζακύνθου.

Ἄφησε ἓνα ἑκατομμύριο ρούβλια κληροδότημα γιὰ τὴν ἴδρυση τοῦ Βαρβακεῖου Λυκείου. Τò 1857 ἄρχισε ἡ ἀνέγερση τοῦ κτιρίου τῆς Βαρβακεῖου Σχολῆς, ἐνῶ μὲ δωρεὰ του κατασκευάσθηκε ἡ κλειστὴ ἀγορὰ τῆς Ἀθήνας (Βαρβάκειος Ἀγορά).

* * *

• Ἰωάννης Γεννάδιος (1844-1932)

Προξενικὸς ὑπάλληλος καὶ Εὐεργέτης, γιὸς τοῦ Γεωργίου Γενναδίου, Διδασκάλου τοῦ Γένους. Τò 1922 δώρισε τὴν συλλογὴ βιβλίων του στὴν Ἀμερικανικὴ Σχολὴ Κλασικῶν Σπουδῶν, ἡ ὁποία ἀργότερα μεταβλήθηκε στὴν Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

* * *

Ἡ Γεννάδειος Βιβλιοθήκη.

Ἰωάννης Γεννάδιος.

• Ζώρζης Δρομοκαΐτης (1805-1880)

Έμπορος ἀπὸ τὴν Χίο, μὲ δραστηριότητα στὴν Αἴγυπτο, τὴν Συρία καὶ τὴν Μαδαγασκάρη. **Μ**ετὰ τὸν θάνατο τῆς συζύγου του στράφηκε ἐντελῶς στὸ ἐμπόριο καὶ τὴν ἀγαθοεργία, μὲ δωρεές στὸ νησί, σὲ ὄρφανοτροφεῖα καὶ νοσοκομεῖα.

Τὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ ἔργα του ἦταν τὸ Δρομοκαΐτειο Θεραπευτήριο.

Ζώρζης Δρομοκαΐτης.

Τὸ Δρομοκαΐτειο Θεραπευτήριο.

* * *

• Γεώργιος Ζαρίφης (1807-1884)

Τραπεζίτης καὶ Ἐθνικὸς Εὐεργέτης, διέθεσε σημαντικὰ ποσὰ γιὰ ἴδρυση καὶ διατήρηση σχολείων, ὑποτροφίες, καθὼς καὶ δωρεές σὲ φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τῆς Κωνσταντινούπολης. **Ε**πίσης, ἔκτισε σχολεῖα στὴν Προύσα καὶ στὴν Φιλιππούπολη.

Τὸ ἔργο του συνέχισαν ὁ γιὸς του Λεωνίδα Ζαρίφης καὶ ὁ ἐγγονός του, Κωνσταντῖνος Ζαρίφης.

* * *

• Εὐάγγελος, Ἀθανάσιος καὶ Κωνσταντῖνος Ζάππας

Επιχειρηματίες καὶ Ἐθνικοὶ Εὐεργέτες, ἔπαιξαν ρόλο στὴν ἀναβίωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων.

Ο Εὐάγγελος (ἢ Εὐαγγέλης) Ζάππας (1800-1865), γεννηθεὶς στὴν Βόρεια Ἥπειρο, πολέμησε ὑπὸ τὸν Μᾶρκο Μπότσαρη καὶ στὴν συνέχεια μαζί μὲ τὸν Νικόλαο Ζέρβα, τὸν Λάμπρο Βεῖκο, τὸν Γκούρα, τὸν Μακρυγιάννη, τὸν Νοταρᾶ καὶ τὸν Πανουργιᾶ, καθὼς καὶ –σύμφωνα μὲ ἄλλες πηγές– μὲ τὸν Καραϊσκάκη, τὸν Κολοκοτρώνη καὶ τὸν Ἀνδρουῖτσο. **Μ**ετὰ τὴν Ἐπανάσταση ἀρνήθηκε τὴν χρηματικὴ ἀποζημίωση καὶ μετα-

Εὐάγγελος Ζάππας.

Τὸ Ζάππειον Μέγαρο.

Κωνσταντῖνος
Ζάππας.

νάστευσε στὴν Ρουμανία, ὅπου ἔκανε μεγάλη περιουσία ἐκμεταλλεύομενος μοναστηριακὰ κτήματα.

Ὁ ἐξάδελφός του, Κωνσταντῖνος Ζάππας (1814-1892), μερίμνησε γιὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ Ζαπείου Μεγάρου, καθὼς καὶ τῶν Ζαπείων Παρθηναγωγείων στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ἐκπαιδευτηρίων σὲ Ἕπειρο καὶ Θράκη.

* * *

● Ζωσιμάδες

Ἰωάννης Ζωσιμᾶς (1752-1771), Ἀναστάσιος Ζωσιμᾶς (1754-1828), Νικόλαος Ζωσιμᾶς (1758-1842), Θεοδόσιος Ζωσιμᾶς (1760-1793), Ζώης Ζωσιμᾶς (1764-1828), Μιχαὴλ Ζωσιμᾶς (1766-1809) ἦταν τέκνα τοῦ Παναγῆ Ζωσιμᾶ.

Ἐμποροὶ καὶ Ἐθνικοὶ Εὐεργέτες ἀπὸ τὸ Γραμμένο Ἰωαννίνων, δραστηριοποιήθηκαν στὴν Ἰταλία, τὴν Οὐκράνία καὶ τὴν Μόσχα, ἐνὼ μύηθηκαν στὴν Φιλικὴ Ἐταιρεία, στηρίζοντας οἰκονομικὰ τὸν ἐθνικο-απελευθερωτικὸ Ἄγωνα.

Διέθεσαν μεγάλα ποσὰ γιὰ σχολεῖα καὶ δημόσιες βιβλιοθῆκες, καθὼς καὶ τὴν ἐκδοσὴ πολλῶν βιβλίων. Τὸ 1820 χορηγήθηκε ποσὸ γιὰ τὴν ἀνέγερση τῆς Ζωσιμαίας Σχολῆς. Στὰ εὐεργετήματά τους περιλαμβάνονται ἡ ἴδρυση Νομισματικοῦ Μουσείου στὴν Ἀθήνα καὶ ἡ ἀνέγερση Ὀρφανοτροφείου στὴν Πάτμο.

* * *

● Μαρῖνος Κοριαλένιος (1830-1911)

Ἐπιχειρηματίας, τραπεζικὸς καὶ Ἐθνικὸς Εὐεργέτης ἀπὸ τὴν Κεφαλλονιά, ἔκανε δωρεὰς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ὀργάνωσης, ὑπὲρ νοσοκομείων καὶ γιὰ τὴν ἀνέγερση Πινακοθήκης.

Μετὰ θάνατον κληροδότησε μεγάλο ποσὸ γιὰ τὸ Κοργιαλένιο Νοσοκομεῖο. Εὐεργέτησε ἐπίσης τὸ Νοσοκομεῖο Παίδων «Ἁγία Σοφία».

* * *

Ὁ ἐξ Ἑπείρου Εὐεργέτης
Ζωσιμᾶς. Πίνακας
τοῦ Νικηφόρου Λύτρα.

Μαρίνος
Κοριαλένιος.

Τὸ Κοργιαλένιο-Μπενάκειο
Νοσοκομείο.

• Εὐθυμία Κουμουνδούρου (; -1884)

Σύζυγος τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνδούρου, ἐνὸς ἐκ τῶν σημαντικότερων Ἑλλήνων πολιτικῶν τοῦ 19ου αἰῶνα, διακρίθηκε γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ εὐεργετικὸ της ἔργο.

* * *

• Γρηγόριος Μαρασλῆς (1831-1907)

Δῆμαρχος τῆς Ὀδησοῦ καὶ μυστικὸς αὐτοκρατορικὸς σύμβουλος στὴν τσαρική αὐλή, ἱδρυσε φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα στὴν Κέρκυρα, τὴν Ἀθήνα, τὴν Κωνσταντινούπολη, τὴν Φιλιππούπολη καὶ ἄλλοῦ.

Μὲ δωρεές του κτίσθηκαν τὸ Μαρασλείο Διδασκαλεῖο, ἡ Μαρασλείος Ἐμπορικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν καὶ ἡ Μαρασλείος Ἐμπορικὴ Σχολὴ Θεσσαλονίκης.

Γρηγόριος
Μαρασλῆς.

Ἡ Μαρασλείος Ἐμπορικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν (σημ. Οἰκονομικὸ Πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν, ἀριστερὰ) καὶ τὸ Μαρασλείο Διδασκαλεῖο Ἀθηνῶν (δεξιὰ).

* * *

• Ἐμμανουὴλ Μπενάκης (1843-1929)

Πολιτικὸς τοῦ 19ου καὶ 20οῦ αἰῶνα ἀπὸ τὴν Σύρο. Ἔργασθηκε στὴν ἑταιρεία ἐμπορίας βάμβακος Χωρέμη στὴν Ἀλεξάνδρεια

Ἐμμανουὴλ
Μπενάκης.

καὶ παντρεύθηκε τὴν κόρη τοῦ Χωρέμη. **Χ**ρημάτισε πρῶτος Πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου τῆς Ἀλεξάνδρειας. **Ἦ**ταν στενὸς φίλος τοῦ Βενιζέλου, μὲ τὸ κόμμα τοῦ ὁποῖου ἐκλέχθηκε, τὸ 1910, Βουλευτῆς. **Χ**ρίσθηκε Ὑπουργὸς Ναυτιλίας, Γεωργίας, Οἰκονομικῶν καὶ Βιομηχανίας. **Τ**ὸ 1914 ἐκλέχθηκε Δήμαρχος Ἀθηνῶν. **Μ**ετὰ τὴν ἦττα τοῦ Ἐ. Βενιζέλου στὶς ἐκλογές, καταδιώχθηκε καὶ βασανίσθηκε. **Τ**ὸ 1920 ἐξορίσθηκε στὸ Παρίσι.

Ἐπέστρεψε λίγο ἀργότερα καὶ πραγματοποιοῖσε σημαντικὲς δωρεές (Σχολὴ Νοσοκόμων Ἐρυθροῦ Σταυροῦ). **Ἐ**πίσης ἦταν ἰδρυτικὸ μέλος τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Συλλόγου Μερίμνης Ἀηλίκων.

Ἐπιπλέον, Ἄντωνης Μπενάκης (ἀδελφὸς τῆς Πηνελόπης Δέλτα), βιομήχανος, πολιτικὸς καὶ ἰδρυτὴς τοῦ Μουσείου Μπενάκη, πολέμησε κατὰ τὸ «Μαῦρο '97», ἐνῶ ἐνίσχυσε τὸν Μακεδονικὸ Ἀγῶνα καὶ προσέφερε ἐθελοντικὰ τὶς ὑπηρεσίες του στοὺς Βαλκανικοὺς Πολέμους. **Δ**ιοίκησε τὸν οἰκογενειακὸ ἐμπορικὸ οἶκο ὡς τὸ 1926 καὶ διακρίθηκε γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ του ἔργο. **Τ**ὸ Μουσεῖο Μπενάκη, ὄνειρο ζωῆς του, ἀνοίξε τὶς πόρτες του στὸ κοινὸ στὶς 22 Ἀπριλίου τοῦ 1931. **Ἐ**κεῖνος πέθανε τὸ 1954.

Τὸ Μουσεῖο Μπενάκη.

* * *

• **Ἰωάννης (1820-1894), Ἀναστάσιος καὶ Κωνσταντῖνος Σισμανόγλου**

Ἐπιπλέον, Ἰωάννης ἐπιχειρηματίας καὶ Εὐεργέτης, διέπρεψε στὸ ἐμπόριο στὴν Κωνσταντινούπολη. **Ἐ**νίσχυσε οἰκονομικὰ τὴν «Ἐπιτροπὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος» τῆς Ἀγκυρας καὶ μὲ δικά του χρήματα ἰδρύθηκε τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ δημοτικὸ σχολεῖο στὴν πόλη. **Ἐ**πίσης ἐνίσχυσε οἰκονομικὰ τὴν Ἑλληνικὴ Κοινότητα Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἔκανε μεγάλη δωρεὰ γιὰ τὴν ἀνίδρυση τῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς.

Τὸ Σισμανόγλειο Νοσοκομεῖο.

Μετὰ τὸ θάνατό του ἄφησε τερά-

στια περιουσία, την οποία χρησιμοποίησαν τὰ παιδιά του Ἀναστάσιος καὶ Κωνσταντῖνος σὲ δωρεὰς καὶ κοινωφελῆ ἔργα. Οἱ ἀδελφοὶ Σισμανόγλου ἔκαναν δωρεὰς σὲ Ἑλλάδα καὶ ἐξωτερικὸ.

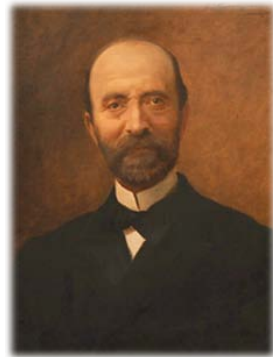
Τὸ 1936, θεμελιώθηκε στὰ Μελίτσια Ἀττικῆς τὸ «Φυματολογικὸν Ἰνστιτοῦτον Ἰωάννου Ἀ. Σισμανόγλου καὶ τοῦ Οἴκου αὐτοῦ» (Σισμανόγλειο Νοσοκομεῖο). Τὴν ἴδια χρονιά ὁ Κωνσταντῖνος Σισμανόγλου ἵδρυσεν τὴν Κομοτηνὴν τὸ Σισμανόγλειον Γενικὸν Νοσοκομεῖον.

* * *

• Ἀνδρέας Συγγρός (1830-1899)

Τραπεζίτης, πολιτικὸς καὶ Εὐεργέτης, ξεκίνησε ἀπὸ τὸ ἐμπόριο καὶ ἔφθασε νὰ δανεῖζει τὴν Ὄθωμανικὴ Αὐτοκρατορία καὶ τὴν Ἑλλάδα. Ἐξελίχθηκε σὲ σημαντικὴ *φιγούρα* τῆς ἑλληνικῆς πολιτικῆς, ὡς Βουλευτῆς καὶ φίλος / σύμμαχος τοῦ Χαριλάου Τρικούπη. Πραγματοποίησε σημαντικὰ δωρεὰς σὲ εὐαγγῆ ἱδρύματα, ἐνῶ μὲ τὴν Διαθήκη του κληροδότησε Ἀνδρέας Συγγρός. μεγάλο μέρος τῆς περιουσίας του στὸ Ἑλληνικὸ Κράτος γιὰ τὴν κατασκευὴ νοσοκομείων (Νοσοκομεῖο «Ἀνδρέας Συγγρός») καὶ σχολείων καὶ σὲ ἐθνικὰ ἱδρύματα.

Τὸ φιλανθρωπικὸ του ἔργο συνέχισε ἡ σύζυγός του, Ἰφιγένεια Μαυροκορδάτου-Συγγροῦ, ἡ ὁποία δῶρισε στὸ ἑλληνικὸ δημόσιο τὸ Μέγαρο Ἀνδρέα Συγγροῦ καὶ τὸ Κτῆμα Συγγροῦ.

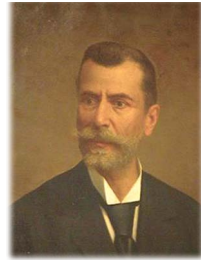

Τὸ Νοσοκομεῖο «Ἀνδρέας Συγγρός» καὶ ὁ Ἀνδρέας Συγγρός.

* * *

• Βασίλειος Σιβτανίδης (1830-1921)

Ἐμπορὸς ποὺ δραστηριοποιήθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια, συνέδραμε στὴν πολιτιστικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τῆς παροικίας, ὑποστηρίζοντας αὐτὴν μὲ δωρεὰς ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα καὶ

Ἡ Σιβιτανίδειος Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων καὶ ὁ Βασίλειος Σιβιτανίδης.

κοινωφελῆ σωματεία. **Κ**ληροδότησε στὸ Ἑλληνικὸ Κράτος αἰγυπτιακὰ χρεόγραφα καὶ λίρες, ἀξίας 3.000.000 χρυσῶν ἐλληνικῶν δραχμῶν.

Τὸ κληροδότημα χρησιμοποιήθηκε γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ συντήρηση Τεχνικῆς Σχολῆς. Ἡ «Σιβιτανίδειος Σχολὴ Τεχνῶν καὶ Ἐπαγγελμάτων» ἰδρύθηκε ἕξι χρόνια (1927) μετὰ τὸν θάνατό του καὶ λειτούργησε τὸ ἔτος 1929.

Μιχαὴλ Τσοῦτσας.

* * *

● Μιχαὴλ Τσοῦτσας (1787-1856)

Ἐμπορος καὶ Εὐεργέτης, μὲ δραστηριότητα σὲ Αἴγυπτο, Ἰταλία καὶ Μάλτα. Ἐνίσχυσε τὸν ἐθνικο-απελευθερωτικὸ Ἀγῶνα, ἐξαγόραζε αἰχμαλώτους καὶ ἴδρυσε στὴν Ἀλεξάνδρεια νοσοκομεῖο, ἐκκλησία καὶ σχολεῖο γιὰ τοὺς Ἕλληνες, καθὼς καὶ τὴν Τσοιτσαῖα Σχολή. **Σ**τὸ Μέτσοβο κάθε χρόνο, ὅσο ζοῦσε ἔστελνε σημαντικὰ χρηματικὰ ποσὰ γιὰ τὴν ἀνακούφιση τῶν φτωχῶν. **Σ**τὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα κατέθεσε πάνω ἀπὸ 100.000 δραχμὲς γιὰ νὰ πληρώνονται ἀπὸ τοὺς τόκους στὸ Μέτσοβο δύο δάσκαλοι κάθε χρόνο. **Σ**τὴν Θεσσαλονίκη κληροδότησε ἀρκετὰ χρήματα γιὰ τὸ ἐκεῖ ἐλληνικὸ σχολεῖο. **Σ**τὴν Ἀθήνα ἔκανε ἔργα ὁδοποιΐας, καὶ ἐνίσχυσε νοσοκομεῖα, τὸ Ἀρσάκειο Παρθεναγωγεῖο καὶ τὸ Πανεπιστήμιο.

* * *

● Παναγὴς Χαροκόπος (1835-1911)

Ἐπιχειρηματίας μὲ δραστηριότητα στὴν Ρουμανία, ποὺ διακρίθηκε στὸ ἐμπόριο σιτηρῶν καὶ τὴν καλλιέργεια μεγάλων κτημάτων. **Ἀ**σχολήθηκε μὲ τὴν πολιτικὴ, μὲ τοὺς «Φιλελεύθερους» τοῦ Βενιζέλου. **Ἀ**νέπτυξε πλούσια κοινωφελῆ δραστηριότητα, σὲ Ἑλλάδα ὅσο καὶ στὴν Ρουμανία. **Ἰ**διαίτερο ἐνδιαφέρον ἐπέδειξε γιὰ τὴν ἐκπαίδευση στὸν τομέα τῆς Οἰκιακῆς Οἰκονομίας.

Τὸ Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο καὶ ὁ Παναγὴς Χαροκόπος.

Τὸ σπουδαιότερο δημιούργημά του ὑπῆρξε ἡ Χαροκόπειος Οἰκοκυρική καὶ Ἑπαγγελματική Σχολὴ Θελέων, γιὰ τὴν ἴδρυση καὶ χρηματοδότηση τῆς ὁποίας μερίμνησε μὲ τὴν Διαθήκη του. **Ἡ** Σχολὴ αὐτὴ ἀπετέλεσε πρόδρομο τοῦ σημερινοῦ Χαροκοπεῖου Πανεπιστημίου.

* * *

Εὐγένιος
Εὐγενίδης.

Εφοπλιστὴς ἀπὸ τὴν Θράκη, πρὶν τὸν θάνατό του ζήτησε ἀπὸ τὸν Βασιλέα Παῦλο σὲ ποιὸ ἐπιστημονικὸ τομέα θὰ μπορούσε νὰ προσφέρει οἰκονομικὰ γιὰ τὴν δημιουργία ἐνὸς ἀπόλυτα πρωτοποριακοῦ πνευματικοῦ ἰδρύματος. **Σ**υνέπεια αὐτοῦ ἦταν νὰ ἔλθει σὲ ἐπαφὲς μὲ πολλοὺς σημαντικοὺς ἐπιστήμονες τῆς ἐποχῆς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐπαφὲς καὶ κατέληξε στὴν δημιουργία τοῦ Ἰδρύματος Εὐγενίδου.

* * *

• Πρόδρομος Μποδοσάκης Ἀθανασιάδης (1890-1979)

Επιχειρηματίας ἀπὸ τὴν Μικρὰ Ἀσία διέπρεψε στὸ ἐμπόριο. **Μ**ετὰ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ ἦλθε στὴν Ἑλλάδα, φέρνοντας τὴν περιουσία του. **Τ**ὸ φιλανθρωπικὸ του ἔργο περιλαμβάνει τὸ κτίσιμο σχολείου στὸ Ἡράκλειο (ὅπου σήμερα στεγάζεται τὸ «Μποδοσάκειο» 2ο Δημοτικὸ Σχολεῖο Ἡρακλείου).

Ἔχασε τὴν περιουσία του καὶ τὴν ξαναδημιούργησε, κτίζοντας βαριὰ βιομηχανία –μὲ τὰ ἀποθέματα πυρομαχικῶν τῆς ΠΥΡΚΑΛ νὰ κρατοῦν τὸν ἑλληνικὸ στρατό– ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἐπαρκῆ ἀποθέματα –κατὰ τὸν ἑλληνοϊταλικὸ πόλεμο. **Μ**ετὰ τὴν γερμανικὴ εἰσβολὴ ἐγκατέλειψε τὴν χῶρα καὶ μεταπολεμικὰ ἀσχολήθηκε

Τὸ Ἴδρυμα Εὐγενίδου,
(ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Πλανηταρίου).

Τὸ Ἴδρυμα Μποδοσάκη καὶ ὁ Πρόδρομος Μποδοσάκης Ἀθανασιάδης.

μὲ πολλὰς βιομηχανίες. Παράλληλα ἐνισχύει τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἐκκλησίες, φιλανθρωπικὰ ἰδρύματα, πνευματικούς καὶ καλλιτεχνικούς ὀργανισμούς, ἰατρικὲς ἔρευνες, χρηματοδοτεῖ τὴν ἀγορὰ ἔκτασης 185 στρεμμάτων στὴν Κάντζα καὶ τὴν ἀνέγερση τῶν ἀναγκαίων κτιριακῶν καὶ ἀθλητικῶν ἐγκαταστάσεων γιὰ τὴν λειτουργία τοῦ Μποδοσάκειου Δημοτικοῦ Σχολείου τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖο καὶ ἐγκαινιάσθηκε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1977, ἰδρύει τὴν Γηριατρικὴ Κλινικὴ στὸ Κρατικὸ Θεραπευτήριον Ψυχικῶν Παθήσεων Ἀθηνῶν, προσφέρει τὴν κατοικία του στὸ Παλαιὸ Ψυχικὸ γιὰ νὰ γίνει, μετὰ τὸν θάνατό του, κατοικία τοῦ Ἑλληνα πρωθυπουργοῦ (σήμερα στεγάζει τὸ Ἑλληνικὸ Ἴδρυμα Πολιτισμοῦ). Ἐπίσης προβλέπει στὸν Ὄργανισμό τοῦ Ἰδρύματος ποὺ δημιούργησε τὸ 1972, εἰδικούς θεσμούς ποὺ θὰ βοηθήσουν νέους μὲ ὑψηλὲς ἐπιδόσεις καὶ χωρὶς οικονομικὲς δυνατότητες νὰ ἐπιδοθοῦν στὴν ἐπιστήμη. Πέθανε τὸ 1979, ἀφήνοντας τὸ Ἴδρυμα Μποδοσάκη.

* * *

• Ἀριστοτέλης Ὠνάσης (1906-1975)

Ὁ Ἕλληνας κροῖσος ἀπὸ τὴν Σμύρνη ἔφθασε στὴν Ἑλλάδα ὡς πρόσφυγας μετὰ τὴν Μικρασιατικὴ Καταστροφή, μετανάστευσε στὴν Ἀργεντινὴ καὶ ἀναδείχθηκε σὲ

Ἀριστοτέλης Ὠνάσης.

ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγαλύτερους ἐφοπλιστὲς τοῦ κόσμου. Τὸ φιλανθρωπικὸ του ἔργο περιλαμβάνει τὸ Κοινωφελὲς Ἴδρυμα Ἀλέξανδρος Ὠνάσης, τὸ Ὠνάσειο καὶ τὴν Στέγη Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν.

Τὸ Ὠνάσειο.

* * *

● Γιάννης Λάτσης (1910-2003)

Γιάννης Λάτσης.

Έφοπλιστής με φιλανθρωπική δράση, πού περιλαμβάνει την ίδρυση του Ίδρυματος Ύποτροφιῶν Ι.Σ. Λάτσης καὶ τὸ 1990 τοῦ Ίδρυματος Ἀποκαταστάσεως Ὁμογενῶν ἐξ Ἀλβανίας. **Μ**ὲ δικά του χρήματα ἀνέγειρε τὸ Λάτσειο Κολλέγιο. **Μ**ὲ δικά του ἔξοδα ἀναπαλαίωσε τὸ Θέατρο Ἀπόλλων στὸν Πύργο, ἐνῶ ἐπίσης μὲ δικά του ἔξοδα ἔκτισε τὸ Λάτσειο Δημοτικὸ Μέγαρο στὴν ἴδια πόλη.

Τὸ Λάτσειο Διδασκῆριο (Ψυχικό, ἔπάνω).
Τὸ Λάτσειο Δημοτικὸ Μέγαρο
(Πύργος, δεξιά).

* * *

● Σταῦρος Νιάρχος (1909-1996)

Έφοπλιστής καὶ ἐπιχειρηματίας, ἔλαβε μέρος στὶς ἐπιχειρήσεις στὴν Νορμανδία κατὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. **Σ**τὴν συνέχεια ἀπέκτησε τεράστια περιουσία μὲσω τῆς ἐνασχόλησής του μὲ τὴν ναυτιλία. **Ἀ**πεβίωσε τὸ 1996 καὶ μὲ τὴν Διαθήκη του ἄφησε μεγάλο μέρος τῆς περιουσίας του στὸ ἴδρυμα «Σταῦρος Νιάρχος».

Τὸ Ἴδρυμα «Σταῦρος Νιάρχος» καὶ ὁ Σταῦρος Νιάρχος.

* * *

Ἄν καὶ «κανονικὰ» δὲν περιλαμβάνονται συνήθως στὴν λίστα τῶν Ἐθνικῶν Εὐεργετῶν, τιμῆς ἕνεκεν, θεωρεῖται πρέπον νὰ ἀναφερθοῦν ἐπίσης οἱ δύο γνωστότερες ἡρωίδες τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης.

● **Λασκαρίνα Πινότση-Μπουμπουλίνα**
(1771-1825)

Γεννήθηκε στις φυλακές τής Κωνσταντινούπολης, όταν ή μητέρα της επισκέφθηκε τὸν σύζυγό της, Σταυριανὸ Πινότση, τὸν ὁποῖο εἶχαν φυλακίσει οἱ Ὀθωμανοὶ γιὰ τὴν συμμετοχή του στὰ Ὀρλωφικά. **Μετὰ** τὸν θάνατο τοῦ Πινότση στὴν φυλακή, μητέρα καὶ κόρη ἐπέστρεψαν στὴν Ὑδρα. **Μετακόμισαν** στὶς Σπέτσες 4 χρόνια ἀργότερα, ὅταν ἡ μητέρα της παντρεύθηκε τὸν Δημήτριο Λαζάρου-Ὀρλωφ.

Παντρεύθηκε δύο φορές, μὲ τὸν Σπετσιώτη Δημήτριο Γιάννουζα καὶ μὲ τὸν Σπετσιώτη πλοιοκτήτη καὶ καπετάνιο Δημήτριο Μπούμπουλη. **Καὶ** οἱ δυο σκοτώθηκαν ἀπὸ Ἀλγερινοὺς πειρατές. **Τῆς** ἄφησαν μία τεράστια περιουσία, τὴν ὁποία ξόδεψε στὸ σύνολό της γιὰ νὰ ἀγοράσει καράβια καὶ ἐξοπλισμὸ γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση. **Τὸ** 1825, ἔχοντας ξοδέψει ὅλη της τὴν περιουσία, ἐξορίσθηκε στὶς Σπέτσες, ἔχοντας κριθεῖ ἐπικίνδυνη ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση, λόγῳ τῆς στήριξής της στὸν Θεόδωρο Κολοκοτρώνη. **Ἐτοιμαζόμενη** γιὰ νέες μάχες, λόγῳ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Ἰμπραήμ, σκοτώθηκε ἄδοξα σὲ συμπλοκὴ μὲ μέλη τοῦ σογιοῦ τῶν Κουτσαίων μετὰ ἀπὸ λογομαχία. **Μετὰ** θάνατον οἱ Ρώσοι τῆς ἀπένειμαν τὸν τίτλο τῆς Ναυάρχου.

* * *

● **Μαντὼ Μαυρογένους (1797-1848)**

Γεννηθεῖσα στὴν Τεργέστη ἢ στὴν Πάρο, κληρονόμησε τὴν περιουσία τοῦ πατέρα της, ποὺ εἶχε ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ ἐμπόριο. **Μετὰ** τὴν ἔναρξη τῆς Ἐπανάστασης πῆγε στὴν Μύκονο καὶ ξεσήκωσε τοὺς κατοίκους ἐναντίον τῶν Τούρκων. **Μετὰ** πλοῖα ἐξοπλισμένα μὲ δικά της ἐξόδα, καταδίωξε τοὺς πειρατές ποὺ λυμαίνονταν τὶς Κυκλάδες καὶ ἀργότερα πολέμησε στὸ Πήλιο, στὴν Φθιώτιδα καὶ στὴν Λιβαδειά.

Γιὰ τὸν Ἀγῶνα διέθεσε ὅλη της τὴν περιουσία. **Ἡ** Ἰωάννης Καποδίστριας τῆς ἀπένειμε τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐπίτιμου Ἀντιστράτηγου καὶ τῆς παραχώρησε κεντρικὸ σπίτι στὸ Ναύπλιο. **Μετὰ** τὴν Ἐπανάσταση καταδιώχθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη Κωλέττη καὶ ξαναγύρισε στὴν Μύκονο. **Πέθανε** ξεχασμένη καὶ φτωχὴ στὴν Πάρο τὸ 1848.

□

(*) Βλ. http://www.huffingtonpost.gr/2015/09/30/ellhnes-eyergetes_n_8216598.html. Τοῦ Κώστα Μαυραγάνη. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.